

Wyroby tytoniowe i alkohol w wydatkach polskich gospodarstw domowych

Warsztaty Naukowe CASE : Warszawa, 31.05.2022

MICHAŁ MYCK

Centre for Economic Analysis: CenEA

(współpraca: Kajetan Trzciński, Artur Król)

Deklaracje i rzeczywistość: ile palimy i pijemy w badaniach sondażowych?

- Deklaracje dotyczące palenia i picia alkoholu w badaniach:
 - ogólne badania konsumpcji (Atkinson, et al. 1990)
 - Badanie Budżetów Gospodarstw Domowych (PL), Families Expenditure Survey (UK)
⇒ całkowite wydatki i ilość kupiona w określonym okresie
 - celowe badania dotyczące palenia i spożycia alkoholu:
 - Opinions and Lifestyle Survey (UK), National Drug Strategy Household Survey (AU)
⇒ ilość, częstość, nadużywanie alkoholu (Stockwell et al. 2004; Nugawela et al. 2016)
 - nowe szczegółowe badania wydatków - Kantar Worldpanel (Griffith et al. 2019)
⇒ szczegółowe ‚kodowane’ dane wydatkowe (cena, rodzaj alkoholu, zawartość %, etc.)
- ⇒ rodzaj zadawanych pytań; zalety i wady różnych sposobów prowadzenia badań
- ⇒ różne wartości podawane w tym samym badaniu (e.g. RMLS expenditure and health sections, Decoster 2005)

Deklaracje i rzeczywistość: ile palimy i pijemy w badaniach sondażowych?

- Rozbieżności całkowitych wartościach konsumpcji alkoholu i papierosów względem danych administracyjnych/podatkowych:
 - zwykle całkowita (zagregowana) konsumpcja w badaniach to 40-50% całkowitej konsumpcji
 - różne powody niższych deklaracji:
 - normy społeczne, brak reprezentatywności w badaniach, różne kategorie konsumpcji (w domu/poza domem), brak wiedzy w ramach GD
 - inne elementy koszyka konsumpcyjnego również zaniżane w badaniach (VAT generowany na podstawie BBGD to około 80% VATu gospodarstw domowych)

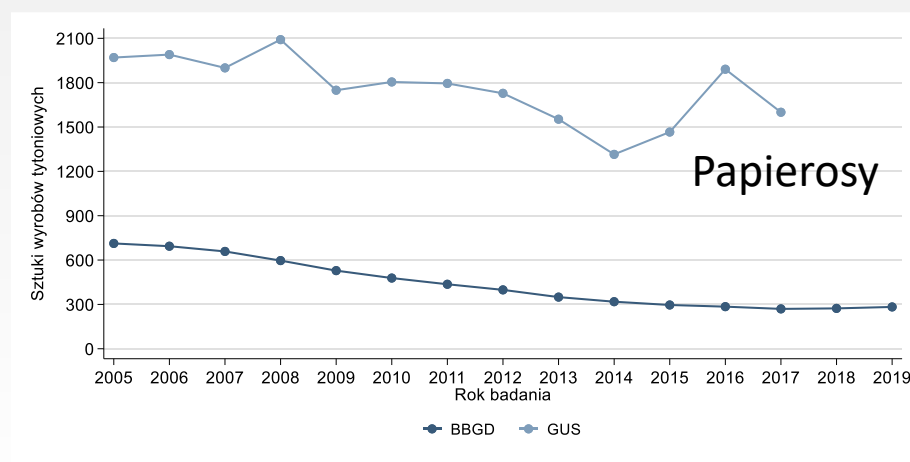
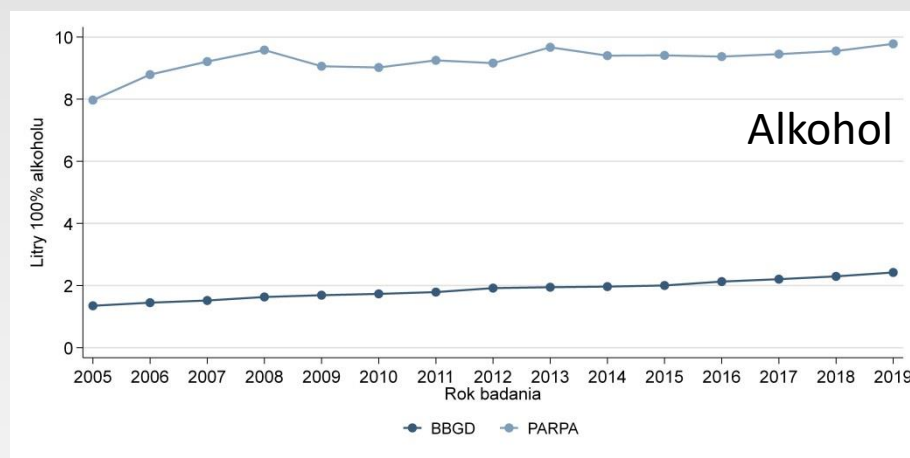
Co wiemy o wydatkach na wyroby tytoniowe i alkohol w BBGD?

- Wyroby tytoniowe i alkohol jako „standardowe kategorie wydatków” w BBGD:

		Ilość:	Wartość (rozchody):	
Napoje alkoholowe	Napoje spirytusowe, likiery	litry		
	Napoje o niskiej zawartości alkoholu	litry		
	Wino z winogron	litry		
	Wino z pozostałych owoców	litry		
	Wino wzmocnione	litry		
	Napoje na bazie wina	litry		
	Piwo typu "Lager"	litry		
	Pozostałe piwo alkoholowe	litry		
	Piwo niskoalkoholowe i bezalkoholowe	litry		
	Napoje na bazie piwa	litry		
Wyroby tytoniowe	Papierosy	szt.		
	Cygara	szt.		
	Pozostałe wyroby tytoniowe	---		
Gastronomia	Restauracje	---		
	Kawiarnie, herbaciarnie	---		
	Napiwki w restauracjach, kawiarniach, herbaciarniach	---		
	Bary szybkiej obsługi i żywność kupowana na wynos	---		
	Stołówki	---		

Co wiemy o wydatkach na wyroby tytoniowe i alkohol w BBGD?

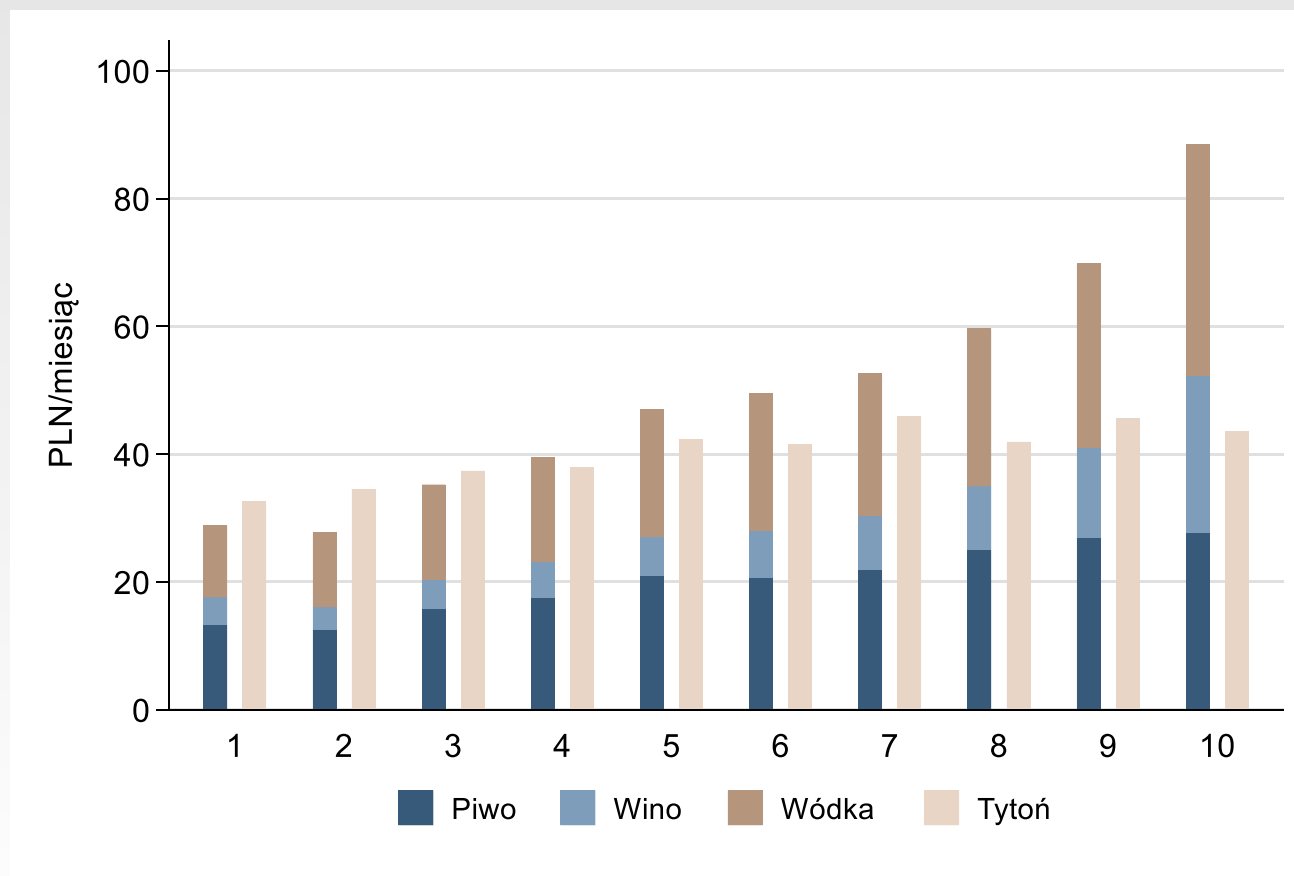
- Całkowita roczna konsumpcja alkoholu (litry czystego spirytusu) i papierosów: dane administracyjne i BBGD w latach 2005 – 2019
- Dużo niższe deklaracje w BBGD:
 - około 20-30% (zarówno alkohol jak i papierosy)
- Alkohol:
 - spożycie poza domem (bary, kluby, etc.)?
 - spożycie „okolicznościowe” (imprezy, wesela)?
- Wyroby tytoniowe:
 - brak „odbicia” sprzedaży po 2014 roku

Kto pije i pali....?

Konsumpcja i wydatki w grupach decylowych

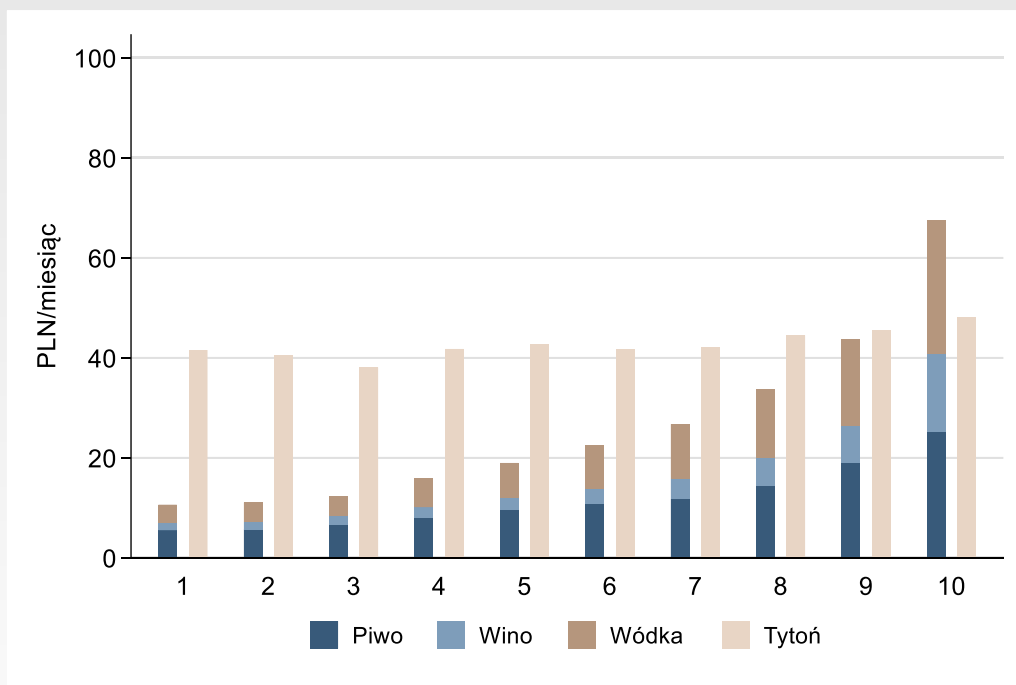
- Wydatki na alkohol i wyroby tytoniowe w grupach decylowych: 2019

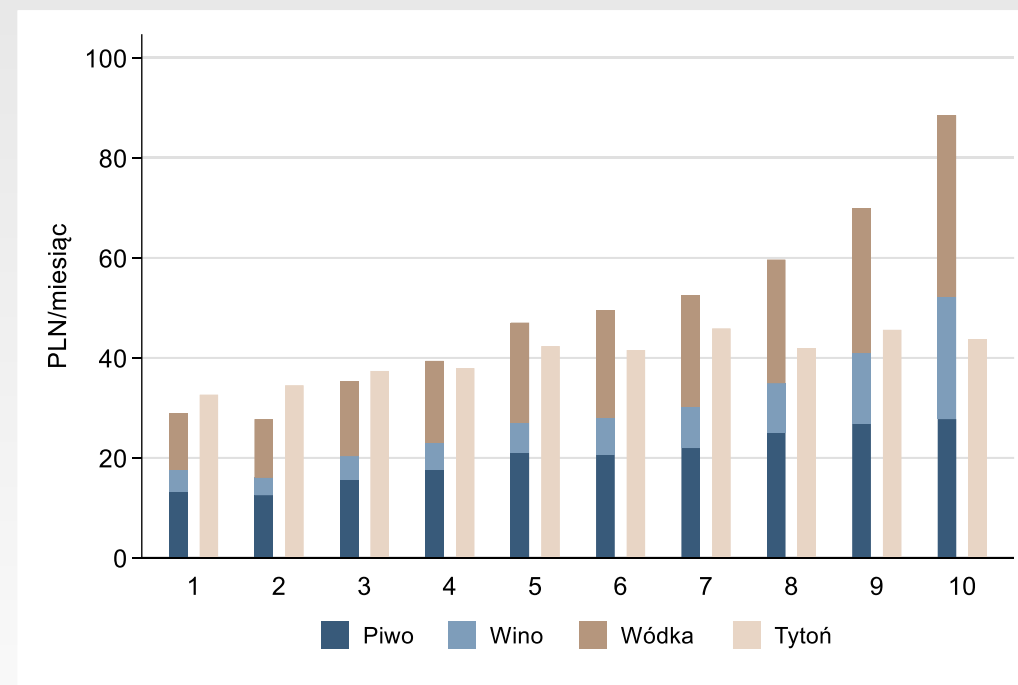
Kto pije i pali....?

Konsumpcja i wydatki w grupach decylowych

- Wydatki na alkohol i wyroby tytoniowe w grupach decylowych: 2005 – 2019
W PLN (w cenach 2019)

2005

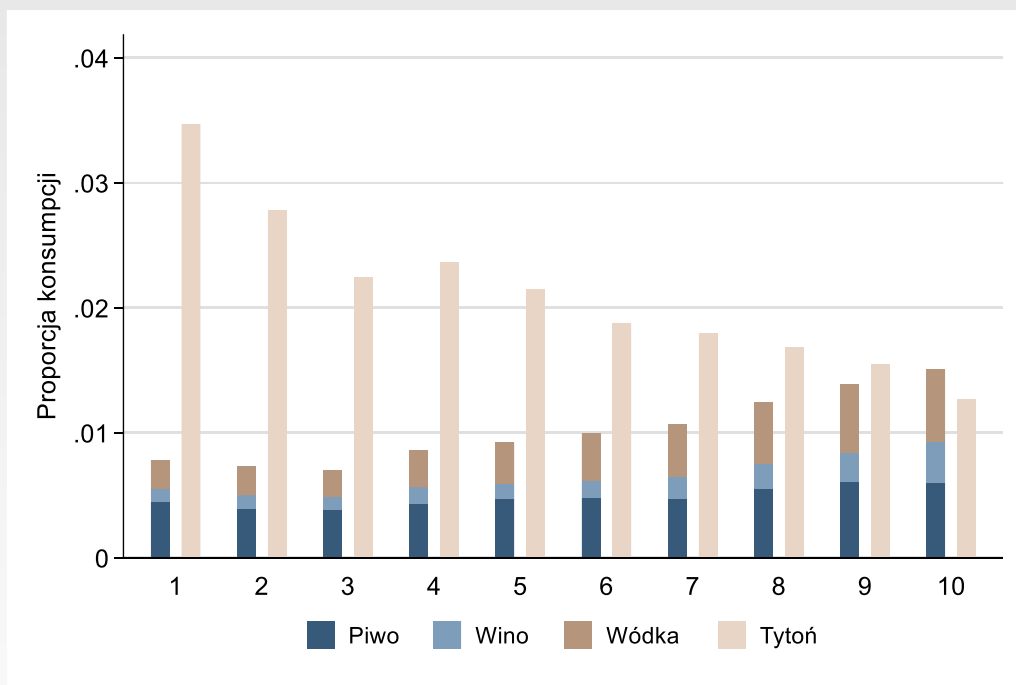

2019

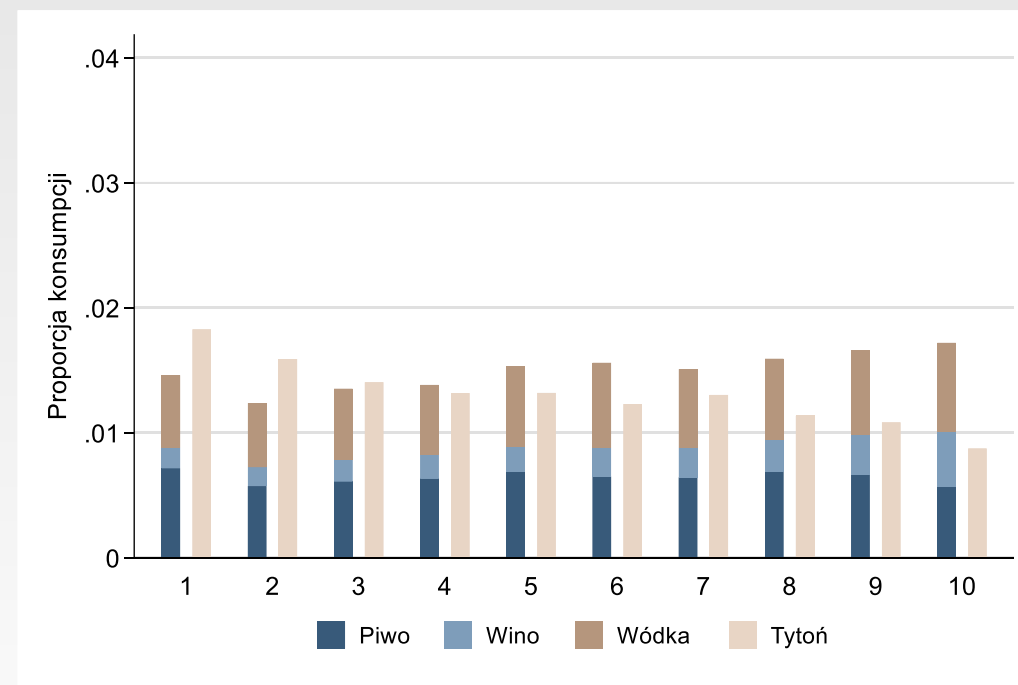
Kto pije i pali....?

Konsumpcja i wydatki w grupach decylowych

- Wydatki na alkohol i wyroby tytoniowe w grupach decylowych: 2005 – 2019
W relacji do konsumpcji gospodarstwa domowego

2005

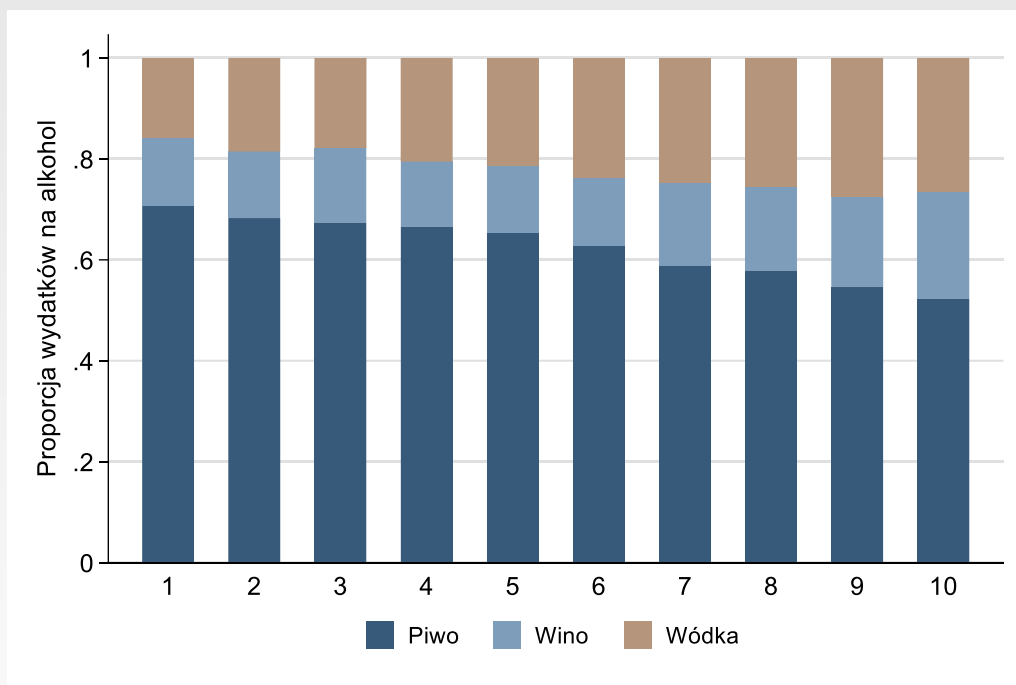

2019

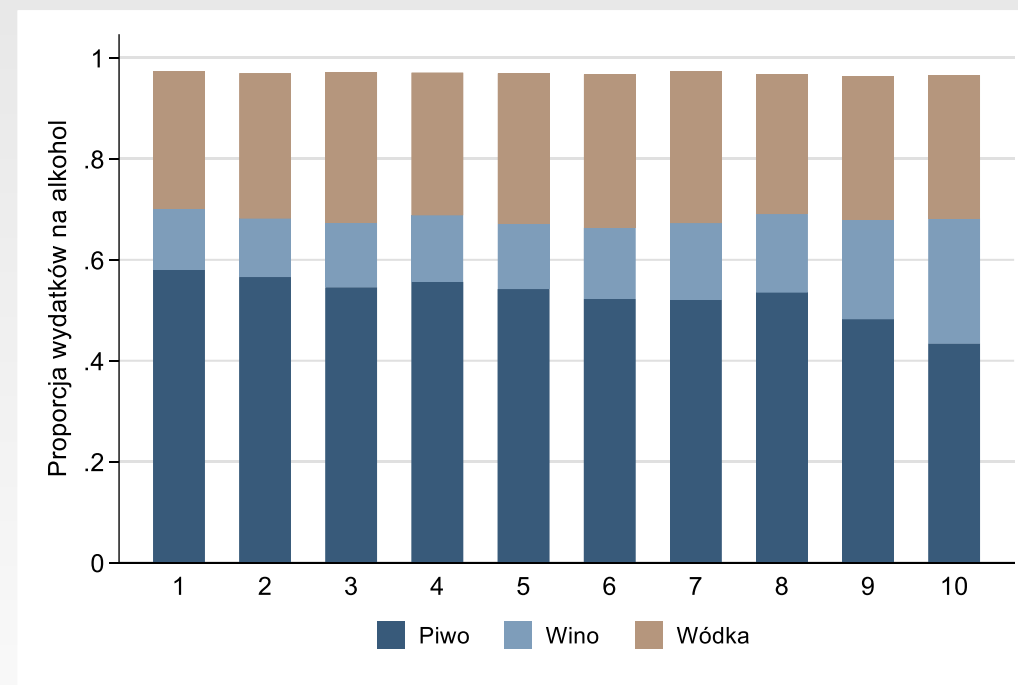
Kto pije i pali....?

Konsumpcja i wydatki w grupach decylowych

- Konsumpcja alkoholu w podziale na rodzaje (wódka/wino/piwo) w grupach decylowych: 2005 – 2019

2005

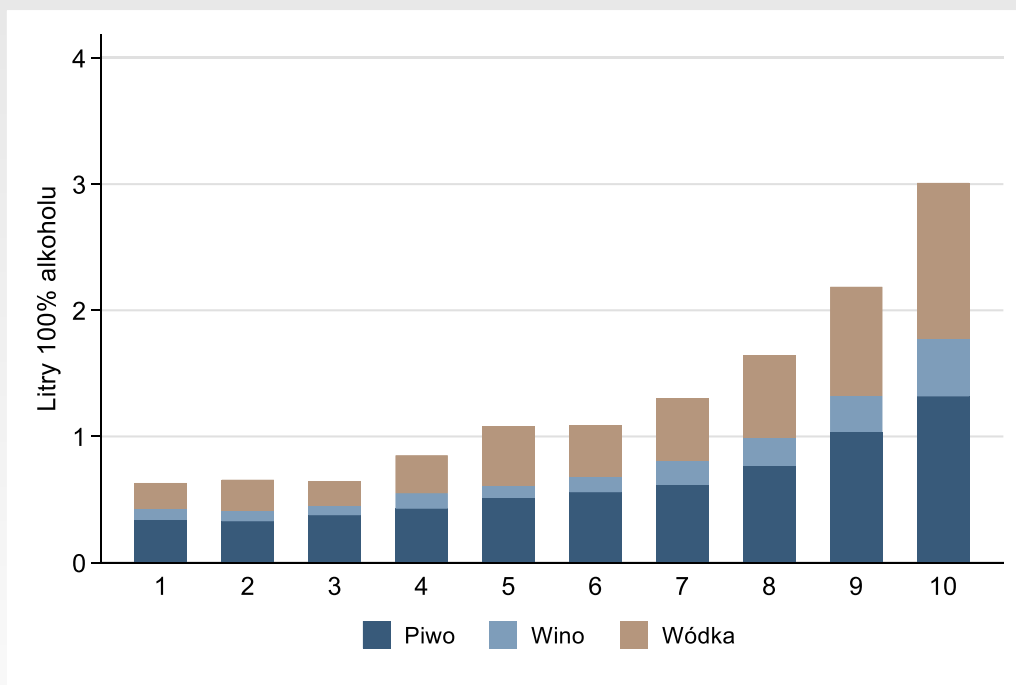

2019

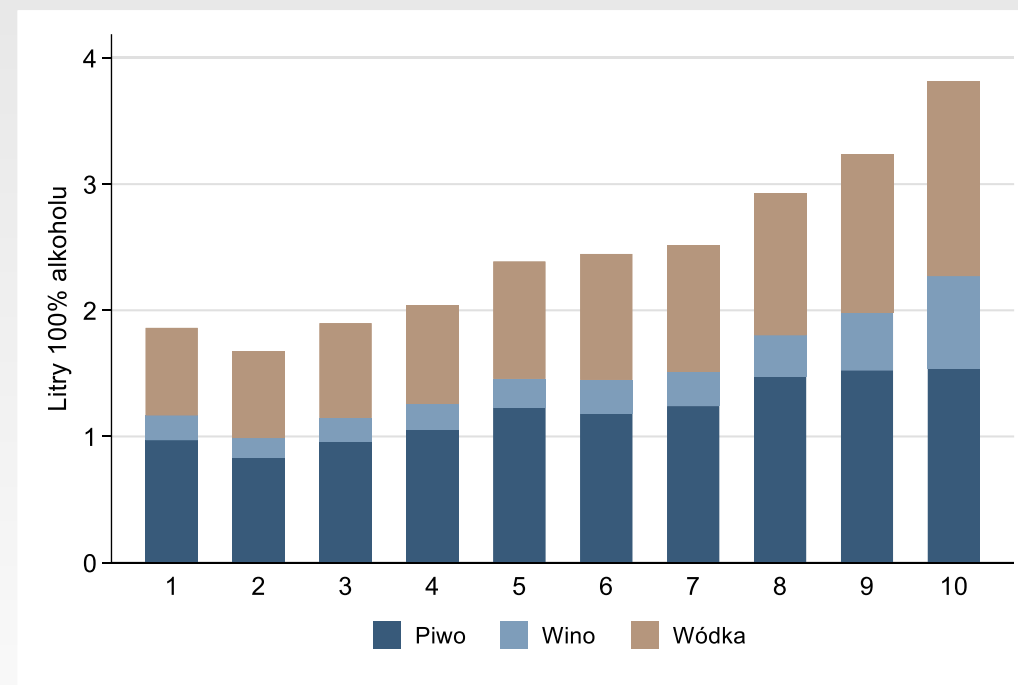
Kto pije i pali....?

Konsumpcja i wydatki w grupach decylowych

- Całkowita konsumpcja alkoholu (litry czystego spirytusu na osobę dorosłą w GD) w podziale na rodzaje w grupach decylowych: 2005 – 2019

2005

2019

Wyroby tytoniowe i alkohol w wydatkach polskich gospodarstw domowych

- Deklaracje dotyczące palenia i picia alkoholu w BBGD:
- Całkowite wydatki w BBGD mocno odbiegają od oficjalnych statystyk konsumpcji alkoholu i papierosów (20-30%)
 - spójny rosnący trend wydatków na alkohol
 - wydatki skorelowane z dochodem
 - rosnące szybciej wśród biedniejszych GD
- raportowanie wyrobów tytoniowych:
 - sztuki/paczki?
 - e-papierosy
- Poważne konsekwencje dla analizy zmian w konsumpcji i dystrybucyjnych efektów akcyzy

Wyroby tytoniowe i alkohol w wydatkach polskich gospodarstw domowych

Warsztaty Naukowe CASE : Warszawa, 31.05.2022

Michał Myck

mmyck@cenea.org.pl

TT: @MichalMyck

Wyroby tytoniowe i alkohol w wydatkach polskich gospodarstw domowych

- Manjula D. Nugawela, Tessa Langley, Lisa Szatkowski, Sarah Lewis (2016) Measuring Alcohol Consumption in Population Surveys: A Review of International Guidelines and Comparison with Surveys in England; *Alcohol and Alcoholism*, 51 (1), pp. 84–92
- Tim Stockwell, Susan Donath, Mark Cooper-Stanbury, Tanya Chikritzhs, Paul Catalano, Cid Mateo (2004) Under-reporting of alcohol consumption in household surveys: a comparison of quantity-frequency, graduated-frequency and recent recall; *Addiction*, 99(8), pp. 1024-33.
- A. B. Atkinson, J. Gomulka and N. H. Stern (1990) Spending on Alcohol: Evidence from the Family Expenditure Survey 1970-1983, *The Economic Journal*, Vol. 100 (402)pp. 808-827
- André Decoster (2005) How progressive are indirect taxes in Russia? *Economics of Transition*, 13(4), pp 705-729.
- Rachel Griffith, Martin O’Connell, Kate Smith (2019) Tax design in the alcohol market; *Journal of Public Economics*; 172, pp. 20-35